

Ermeni Toplumunda Patrik Seçimi Üzerine: “Patrik Hayrig” Seni Özlüyoruz, Seni Arıyoruz!

Posted on 25/12/2019

Cumhuriyet dönemi boyunca, sıkıntılarla, engellemelerle, talimatnamelerle varlıklarını korumaya çalışan Hıristiyan halklar, bazı istisnalar dışında Anadolu’da artık varlıklarından bahsedilmezken kala kala İstanbul etrafında toplanmış bulunuyorlar.

Kilise, manastır, okullar yıkılmış veyahut bazı yerlerde camilere çevrilmişken, bazı yerlerde ise hayvan barınaklarına dönüşmüş durumdadır.

Define avcıları tarafından harabeye dönüştürülmektedir. Vakıflara, kiliselere el konularak Diyanet İşleri’ne devredilmiş ardından bu gaspa karşı açılan ve seneleri alan bıktırıcı davalara konu olmuştur. Bu elbette politik bir yaklaşımdır ve amaç Hıristiyan inancına sahip azınlıkları yaşadığı topraklardan göç etmeye zorlanmaktır.

Günümüzde bu bir devlet politikası olarak hayata geçirilirken büyük şehirlere toplanmış bulunan Hıristiyan halkın nüfusu kala kala yüz bin civarındadır. Ermenilerin nüfusu ise altmış bin kadardır. Devlet toplumu homojen (% 99.9 Türk-Sünni) gösterirken, Kürtler, Aleviler ve Hıristiyan azınlıklara bu haliyle dahi tahammülsüzlük vardır.

En son Türkiye Ermeni Patrikliği için yapılan seçimlere katılım hesaplandığında Türkiye Ermenilerinin seçimlere ilgi göstermediği anlaşılmaktadır.

Patrik seçimlerinde her seçim bir önceki seçimi aratır olmuştur. 1/4 oranında bile katılımın

olmadığı bu seçimlerde, yaşanan yönetim boşluğu, kaos, seçimin protesto edilmesi gibi yaşanan üzücü durumlar Ermeni halkının hak etmediği bir durumla karşı karşıya kalmasına yol açmıştır. Ama sonuçta Türkiye Ermenileri 85. Patriği olarak Aram Maşalyan'ı seçmiştir.

BU DURUMU YARATAN DEVLETİN KENDISIDIR!

Kuşkusuz Ermeni toplumunun durumu Türkiye'de yaşayan işçi, emekçi ve köylülerden farklı değildir. Demokrasinin, insan haklarının, basın özgürlüğünün ayaklar altına alındığı, işçi ve emekçilerin insanca yaşam koşullarından uzak kaldığı, toplumun % 20'sinin sosyal yardımlar ile yaşamaya mahkum edildiği, Kürtlere, Alevilere, kadınlara ve LGBTİ+lara saldırının arttığı ve savaşın gelip kapıya dayandığı bir düzende Ermeniler de bu düzenin içinde yaşama savaşı vermektedirler.

Ermeni toplumu bu koşullarda bir ve tek anlayış birliği içerisinde değildir. Kendi sınıf ve çevrelerin çıkarlarına hizmet eden ve yönetimde bulunan bir avuç ruhban sınıfı bugün mevcuttur.

Patrikhane yönetimini ele geçiren bir avuç işbirlikçi kesim, arkasına devleti alarak, devletin gücü ile muhaliflere gözdağı verip, muhalifleri susturmak, seçimler olmadan ve halka hesap vermeden Patriklik makamını işgal edip hiyerarşi ve kural tanımayarak, "krallık"larını sürdürmek istemektedirler.

ATEŞYAN'IN ATEŞLE DANSI SONUNU HAZIRLADI!

Türkiye Ermenileri Patriği'nin 1990 yılında Yerevan'da bir kaza sonucu hayatını kaybetmesinden sonra yerine Patrik Mesrop Mutafyan seçildi. Fakat alzheimer hastalığı nedeniyle 2008'den bu yana görev yapamaz duruma gelince 2010 yılında Episkopos Aram

Ateşyan Patrik Vekili seçildi. 150 yıldır varlığını sürdüren Ermeni Patrikhanesi iki kademeli seçim sistemiyle Ermeni Patriğini seçmektedir.

Ermeni Millet Nizamnamesi'nde de belirtilen halkın katılımıyla, halk delegeleri, delegelerin de Patriği seçen tek kilise örneği Ermenilerde vardır.

Devlet cumhuriyet tarihi boyunca her daim Ermeni Patrikhane seçimlerine müdahalede bulunmuş "kendi adamı"nın seçilmesini istemiştir. Devletin ataması, Ermenilerin Anadolu'da soykırımını onaylayan, gerici Lozan Anlaşması'nı bile ihlal eder duruma gelmiştir. Ermenilerin sadece İstanbul'da bile kendi patriklerini seçmelerine müsaade edilmiyor. Patriği devlet kendi kayyum atamasıyla belirliyor.

M. Mutafyan'ın hastalanması dolayısıyla boşalan yere getirilen Aram Ateşyan tartışmalı patrik vekilliği görevinde bulunmuştur. Ermeni halkının çıkarları yerine, bir avuç kesimin menfaati yerine çalışmıştır. Şeffaflıktan uzak, arkasına halkı alma yerine, devleti alan ve onun üstünden muhalifleri susturmaya çalışmıştır. Korkutma ile idare etmeye çalışmışsa da bu da onun sonunu hazırlamıştır.

Bütün toplumlarda olduğu gibi sınıf çelişkisi Ermeni toplumunda da vardır. Yönetim kademesinde bulunan bir avuç imtiyazlı sınıf Ermeni toplumunun tüm zenginliklerinin, taşınmazların, arazilerin, vakıfların ve sermayenin tek sahibi olarak kendilerini görürler. Kendi sınıf çıkarları için kullanırlar.

Aram Ateşyan bu sınıfı temsil etmiş, bu zümrenin çıkarları için çalışmıştır. Bu çıkar birliğine Türk müteahhitleri de ortak olmuştur. Devletle işbirliğine kadar varmıştır. Bu yönetime karşı koyan dürüst vatandaşlar, muhalifler devlet sopasıyla susturulmak istenmiştir.

2008 yılında hastalanan artık görev yapamaz duruma gelen M. Mutafyan'ın yerine Ermeni Cemaati yeniden demokratik bir seçimle, adayların belirlenmesini ve seçime öyle seçime

gidilmesini talep etmiş olsa da devlet bu duruma karşı çıkarak “Patrik hayattadır” diyerek engel olmuştur.

Patrik vekili olarak bulunan Aram Ateşyan kendini Patrik yerine koyarak, geleneklerimize ters düşen tutum ve davranışlar içerisine girmiştir. İçişleri Bakanı Süleyman Soylu’yla benzer bir tavır içerisine girerek seçimlerin yapılmasına karşı çıkmıştır. Bunun için gösterilen bütün çabalara engel olmuştur. Seçimlerin yapılmadan ve belirsiz bir tarihe kadar durumun böyle devam etmesinden yana olmuştur. Süreci uzatarak zaman kazanmak için hareket etmiştir.

İÇİŞLERİ BAKANLIĞI’NIN TALIMATNAMESİ KAYYUM ATAMASIDIR...

- Ateşyan’ın kendini sanki seçimle göreve gelmiş Patrik yerine koyarak kimseye danışmadan kararlar alması, yetkisi olmadığı halde atamalar yapması, usulsüzlüklerde bulunması, vakıflarda dönen dolaplar vb. Ermeni toplumunda tepkiye neden olmuştur.
- Güven ortamının zedelenecek toplum içerisinde oluşan bu duruma bir ara Maşalyan “lağım kokuları geliyor” diye tepkisini dile getirmişti. Bu belirsizlik durumun ortadan kalkması için Cemaat içerisinde en kısa zamanda Ermeni toplumunu seçime götürecek “Ruhaniler Kurulu”nun seçilip Değabah (Patrik Kaymakamlığı) seçimleri kararlaştırıldı.

2017 yılında Cemaat içerisinde Ruhaniler Genel Meclisi tarafından gösterilen iki aday Karekin Bekçiyen ile Aram Ateşyan arasında yapılan seçimlerde Karekin Bekçiyen Patrikhaneyi seçime götürecek Patrik Kaymakamlığı görevine getirildi. Değabah seçildi. İçişleri Bakanlığı bu durumdan rahatsız oldu.

Kendi adayı seçimi kaybetmişti. İçişleri Bakanlığı bir talimatname göndererek, cemaatin iç işlerine müdahale etti. Kendilerinden olmayan bir adayın Değabah seçilmesini TC devleti

sindiremedi.

Bir Talimatname ile “Ateşyan görevde”, “Değabah seçemezsiniz”, “Patriğiniz ölmedi” diyerek cemaatin içerisinde olan seçimin geçersiz olduğunu söyleyerek iptal etti. İçişleri Bakanlığı Patriklik Kaymakamı K. Bekçiyani’ni tanımadığını ilan etti.

Seçimlerin durdurulmasını, A. Ateşyan’ın toplumun başı olarak görevde olduğunu açıkladı. Yani A. Ateşyan’ı topluma dayattılar. Ermeni toplumunun acil seçim talebi talimatnameler ile reddedilerek kabul edilmedi.

Ama ne zaman ki patrik M. Mutafyan 8 Mart 2019 tarihinde vefat edince İçişleri Bakanlığı zorunlu olarak seçimlerin yapılmasına müsaade etti. Bu sefer de başka bir engel çıkararak. Şimdiye kadar uygulanan ve Patrik adaylarında aranan şartları değiştirerek!

Amaçlanan yurtdışından katılan ve kendilerinden olmayan adayların engellenmesiydi. Önceden uygulanan “kendisi ya da babası Türkiye vatandaşı olanlar, yurtdışında kilisede görevli olanlar” Patrik olurken; yeni seçimler için bu kural değiştirilerek “yurtdışında kilisede görevli olanlar”ın Patrik olamayacağı emri verildi.

Yurtdışında kilisede görevli bazı adaylar bu koşullara “uygun” düşmeyince seçimlerden çekilmek zorunda kaldı. Oysa son üç Patrik K. Haçaduryan, M. Mutafyan, Ş. Kalustyan yurtdışından gelerek Patrik seçilmişlerdi. Bu koşullarda özgür ve demokratik bir seçimin olamayacağına karar veren ve seçimlerde kesin kazanacağı gözüyle bakılan adaylardan K. Bekçiyani kendi isteği ile çekildi.

Talimatname ile Sebuhan Çulciyan’ın aday olması engellendi. İnsanlar A. Ateşyan ile S. Maşalyan arasında tercih yapmaya zorlandı. Halk tepkisini verdiği oylarla gösterdi. A. Ateşyan hezimete uğradı. S. Maşalyan 9008, A. Ateşyan ise 3529 oyda kaldı.

ŞNORK KALUSTYAN, ERMENİLERİN “XX. YÜZYIL AZIZ”I DIR...!

Bu yakıştırma bizim tarafımızdan değil, Ermeni halkı tarafından adı gibi dürüst, düzgün olan ve 82. Türkiye Ermeni Patrikliği görevinde bulunan Şnork Kalustyan için halk tarafından atfedilmiştir. Bugünkü Patrik seçimlerinde yaşanan boşluğu da göz önünde bulunduracak olursak o zaman onun kıymetini daha iyi anlamış olacağız. Şnork Kalustyan, 29 yıl gibi en uzun görevde kalmış bir kişidir.

Ermeni halkının her kesiminin saygı duyduğu, yardımsever, birleştirici mütevazı, halkın sevgisini kazanmış nadir kişilerden birisidir. Bugün dahi eğer Diaspora Ermenilerinin evlerine uğranacak olunursa onun muhakkak duvarda asılı resimlerine rastlarız.

Şnork Kalustyan, 1961 yılında vefat eden Karekin Haçaduryan'ın yerine Türkiye Ermeniler Patriği seçildi. Şnork Kalustyan'dan (hele hele şimdiki Patriklerin) çok şey öğrenilmesi gerekiyor. O kendi çıkarları veyahut çevresi için değil halkı için çalışmaktan başka amacı olmadığı için halk tarafından çok sevilmiştir. Bir önceki Patrikten kalma projelerin hepsini tamamlamıştır.

Kiliselerin, okulların yeniden bakım ve onarımlarını gerçekleştirmiştir. O, Nersesyan'ın “yol bahanesi”yle istimlak edilip, okul ve kilise yıkılınca yüzlerce yatılı çocuğun okuması için okul yaptırarak açıkta kalmalarına engel olmuştur. Okul bittikten sonra yüzlerce çocuğun yazın dinlenmesi ve tatil yapabilmesi için Adalar'da tatil kampı inşa ettirmiştir. Bugün halen yürürlükte olan bu kamp onun sayesinde açılmıştır.

En önemlisi Ş. Kalustyan Anadolu'yu karış karış gezerek yetim, kimsesiz çocukları toplayarak, İstanbul'da Ermeni okullarında anadilde eğitim almalarına ön ayak olmuştur.

Yüzlerce Ermeni ailesini aşiret baskılarından ve zorla Türkleştirme politikalarından kurtararak İstanbul'a getirmiş, iş, ev sorunlarını çözerek halkın gerçek “babası” olmuştur.

Hrant Dinklerden Armenaklara, Garbis Altınoğlu'ndan Ozanyanlara kadar bu kuşaktan bugün saygın, sanatkar, aydın kişiler çıkmışsa hep "Patrik Hayriğ" sayesinde.

Sonuç olarak; 85. Türkiye Ermenileri Patriğı seçilen Sahak Maşalyan'ın önünde 12 yıldır biriken ve toplumun çözülmesini bekleyen görevler bulunmaktadır.

- Patrikhane'nin kaybolan itibarının yeniden sağlanması,
- Ayırım yapmadan toplumun bütün kesimlerini birleştirici ve kucaklayıcı olunması,
- Şeffaf olunmaya dikkat edilmesi,
- Vakıfların başına yerleşen zenginlikleri kendileri için kullanan çevrelerin denetlenmesi,
- Ermeni halkının değerlerini toplum yararına kullanılmasını sağlamak,
- Başta Ortadođu'nun en kıymetli ve büyük kiliselerinden Diyarbakır'da bulunan Surp Giragos kilisesinin tekrar açılması için bakım ve onarımının takip edilmesi,
- Kanayan yara, kendilerini Ermeni olarak gören Müslümanlaştırılmış Ermenilerin sorunlarının kabul edilerek çözülmesi,
- Patrikhane'nin olmayan tüzel kişiliğini yasal olarak sağlamak;

Birçok sorun, çare bulmak için çözüm beklemektedir. Aynı zamanda Ermeni halkının siyasi temsilcileri, aydınlar, milletvekili, yeni genç kuşak da kendi sorunu olarak görmelidir. "Sen benim patriğim değilsin" diyerek değil, bizzat cemaatin içinde olarak, yanlışların üstüne giderek yol gösterici olmalıdırlar.

Biz bunu hak etmiyoruz!

Halk sizden bunu bekliyor!

Hrant'ın gözü arkada kalsın!

Kaynak: özgürgelecek.net

